

“El pagès que ha de deixar el mas ho viu com una condemna”

Antoni Pladevall (Taradell, Osona, 1961) publica a Columna la novel·la *Terres de lloguer*, premi Ciutat de Tarragona de novel·la Pin i Soler 2005.

—Heu volgut escriure el drama del pagès que ha d'acabar vivint en un pis o en una residència d'avis, o el final de la vida de pagès, o les dues coses alhora?

—Una mica les dues coses alhora, però sobretot la segona. Una radiografia de la transformació brutal del camp català a través del drama personal d'un parell de masovers, els que han rebut més de valent, els més vulnerables. El drama d'haver de deixar casa i terra. I de passada alerto sobre el reciclatge de molts pagesos propietaris que han de recórrer al turisme, com l'hostaleria, la casa rural i el camp de golf, o bé a la ramaderia intensiva promoguda pels grans grups industrials del pinso, que converteixen una feina independent en una feina assalariada més. Cada vegada el sector primari és menys primari.

—El títol no indica res d'això. De terres de lloguer n'hi ha hagut tota la vida, abans del que expliqueu.

—Potser el títol exemplifica que l'obra gira entorn de pagesos que no són amos de la terra, que és el que conec de prop, perquè jo en sóc fill. Sense ser una novel·la autobiogràfica, he intentat parlar d'un món que conec de primera mà.

—No heu pensat que la generalització del cas, la tesi, la idea, sobre el drama de pagès, podia anar en contra de la personalització dels dos protagonistes? És a dir, que parlieu més del cas, i de pagesos típics, que no d'en Vicenç de Monells i d'en Josep de la Teuleria, o sigui, de dues persones concretes.

—La intenció ha estat que no. Però per damunt de tot m'ha interessat la descripció del drama humà, del dolor que experimenten. He volgut aplicar una mirada social i fins i tot sociopolítica, així sí, però sobretot m'interessava la peripècia humana d'uns personatges que se senten molt arrelats al territori, circumstància per la qual viuen com una condemna el fet d'haver-se'n d'anar de manera violenta.

—La primera frase de la novel·la parla d'un conflicte concret, relacionat amb la construcció d'un pont, entre un avi i

Antoni Pladevall publica la novel·la *Terres de lloguer*, premi de novel·la Pin i Soler, a Columna.

dos personatges més, amb un dels quals està satisfet i amb l'altre, no. Això tindrà poca importància a la novel·la. Per què comenceu amb una via tan secundària? No doneu importància a les primeres frases de les novel·les?

—Pot esdevenir secundari, sí. M'ha interessat incloure el detallisme i la mirada de cada personatge en relació amb l'entorn. I el que hi ha és una valoració de l'avi sobre l'hereu, que no té prou empenta. I aquest descontentament del pare té importància en la relació familiar.

—Però el lector no sap que en Vicenç, del qual està descontent, és fill seu, ni tampoc no sap si l'altre que esmenta, en Ramon, és de la família.

—Perquè tinc temps d'explicar-ho al cap d'una pàgina i mitja. Llavors ja queda clara la relació entre ells. De fet també em va bé per despertar la curiositat del lector. També em va bé que el lector es faci preguntes una vegada i

una altra, perquè així el lector podrà avançar en la lectura.

—Hi ha escriptors que pensen que sempre s'ha de donar la mà al lector, i ells que no et segueixen si no els portes sempre de la mà.

—Doncs a aquests lectors els demanaria que tinguessin una mica de paciència perquè més tard o més d'hora acabo respondent totes les preguntes que planteja la novel·la. La novel·la està escrita de manera fragmentària, com un trencaclosques, les peces del qual s'han d'anar ajuntant. Sóc dels que m'agrada més suggerir que concretar.

—Aquesta fragmentarietat explica que uns capítols siguin panoràmics i d'altres detallin moments precisos?

—Sí. Uns capítols expliquen els antecedents familiars dels protagonistes i d'altres, l'acció en temps real.

—Sovint, la vostra frase és molt sintàctica, amb enllaços sintàctics molt marcats. És una frase molt gramatical. Per què?

—Potser per deformació professional, tenint en compte que ensenyo llatí i grec en un institut i que em veig amb l'obligació de parlar d'autors clàssics, mestres del discurs.

Lluís Bonada